

Lapin yliopisto 12.3-14.3.2019

Ihmisarvo korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätöksissä

Hanna-Maria Niemi, nuorempi tutkija, Itä-Suomen yliopisto

Esittelen alustuksessani tällä hetkellä työstämäni, vielä alkutekijöissään olevan, artikkelini teemaa ihmisarvon käsitteellä argumentoinnista ylimmissä tuomioistuimissa. Tutkimusongelmana artikkelissa on sen selventäminen, miten ihmisarvon käsitettä käytetään ylimpien tuomioistuinten ennakkopäätöksissä. Alustuksessa keskityn työvaiheen vuoksi vain korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuihin. Tutkimukseni tavoitteena on muodostaa kuva siitä, millaista sisältöä ihmisarvon käsitteelle ratkaisuisissa annetaan ja millaisessa funktiossa käsite päätöksissä toimii. Tutkimusongelman selventäminen liittyy väitöstutkimukseeni, jossa ongelmana on laajemmin ihmisarvon luonne ja merkitys juridisena käsitteenä. Tutkimuksen näkökulma on oikeusfilosofinen, sillä sitä ihmisarvon käsitteestä kunnolla kiinni saaminen tuntuu vaativan.

Tutkimukseni teema ihmisarvon käsitteen selventämisestä liittyy kiinteästi oikeusjärjestyksen itseymmärryksen syventämiseen, sillä ihmisarvon loukkaamattomuuden periaate on oikeusjärjestyksemme keskeisimpiä arvoja. Ihmisarvon käsite itsessään on kuitenkin hyvin tulkinnanvarainen ja vaikeasti määriteltävissä. Siksi käsitteen selventäminen on tärkeää. Toisaalta alustuksessa esittelemäni tutkimusteema liittyy vielä kiinteämmin siihen, miten oikeudellisten arvojen suojeleminen näyttäytyy suhteessa ympäröivän yhteiskunnan ilmiöihin eli miten tällaisilla erityisen perustavilla arvoilla käytännön oikeudellisissa ongelmanratkaisutilanteissa argumentoidaan.